

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยที่ ๔ บทพากย์เอราวัณ

เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ
สู่นักประพันธ์กลอนกานท์ (๒)

ครูผู้สอน ครูธีรสุด ฉำทรัพย์

จากบทพากย์เอราวัณ
สุนัขพันธ์์กลอนกานท์ (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ระบุตำแหน่งและเลือกคำเพื่อส่ง-รับสัมผัสระหว่างบทได้ถูกต้อง
๒. แต่งกาพย์ฉบัง ๑๖ ที่มีความถูกต้องตามฉันทลักษณ์และเนื้อหาต่อเนื่องกันได้
๓. ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม

คำถามชวนคิด

กราบไหว้ ทวยเทพ **เทวา**

นพน์่อม **เทวี**

สักการ กระพุ่ม ประนมกร

คำถามชวนคิด

คำในตำแหน่ง “สีแดง”

สัมผัสถูกต้อง หรือไม่

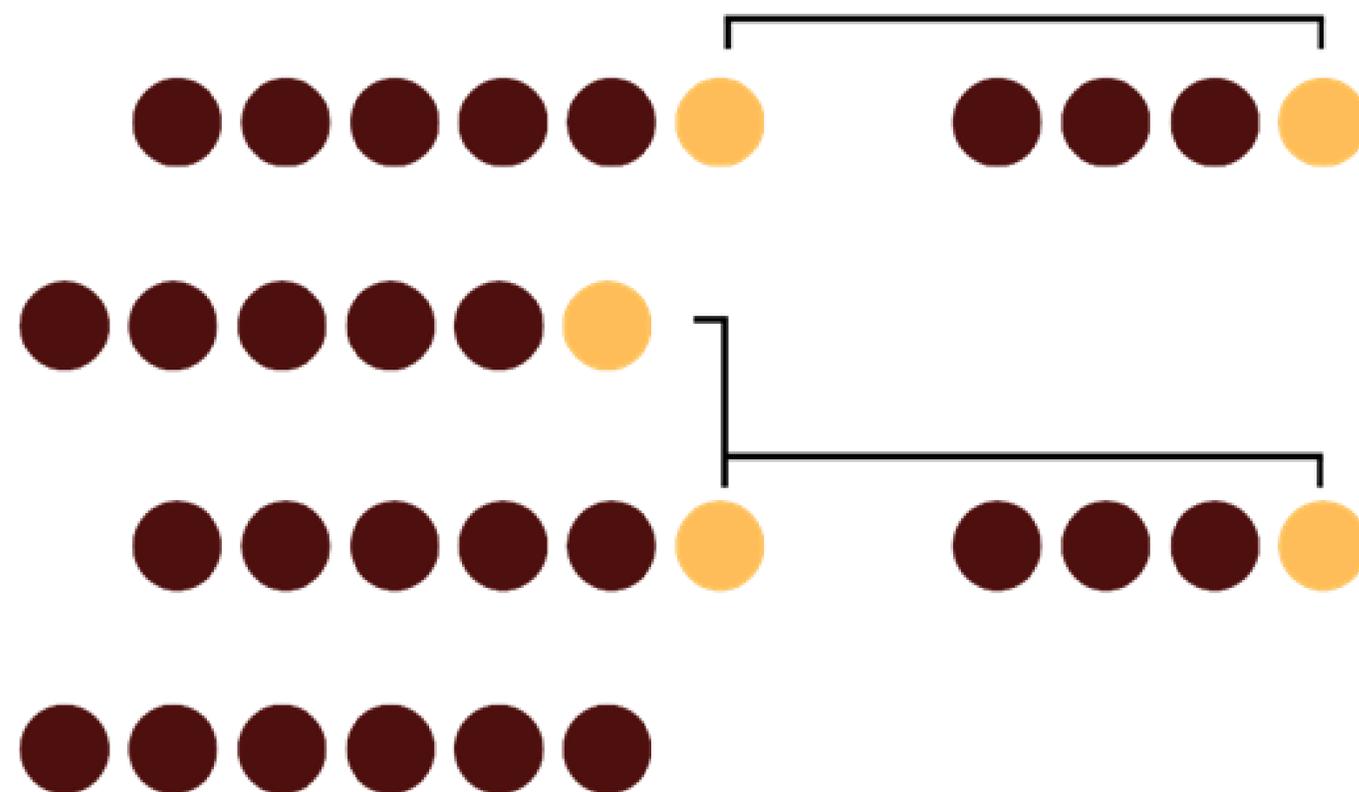
การแต่งบทประพันธ์ชนิด

“กาพย์ฉบัง ๑๖”

การแต่งภาพยี่สิบ ๑๖

แผนผังภาพยี่สิบ 16

ขอขอบคุณ แหล่งที่มาของภาพจาก <https://www.phkruthai.in.th>

การแต่งภาพย้ฉบับ ๑๖

๑. ฉันทลักษณ์ภาพย้ฉบับ ๑๖ (ทบทวนตำแหน่งสัมผัสบังคับ ๒ จุด ใน ๑ บท)
๒. เทคนิคการเลือกคำให้ลงสัมผัส (การใช้คล้องคำ)
๓. การปฏิบัติกรแต่งภาพย้ฉบับ ๑๖ (หัวข้ออิสระ หรือ หัวข้อธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม)

ลงมือทำ จดจำได้

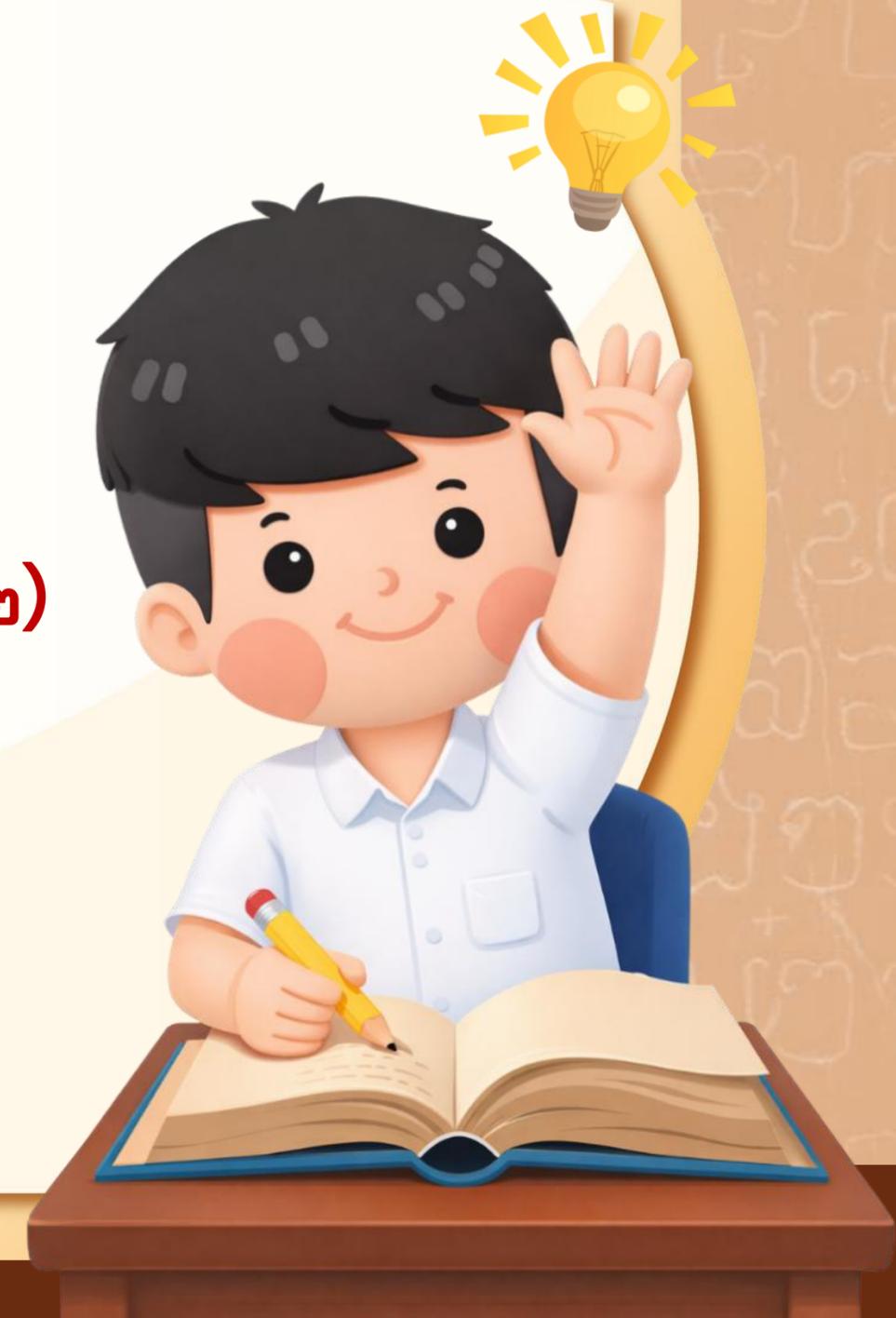
ให้นักเรียนระดมความคิด แต่งบทประพันธ์
ชนิดกาพย์ฉบัง ๑๖ หัวข้อ “โลกจินตนาการ”

ทั้งนี้ให้ศึกษา **ใบความรู้ที่ ๑๔**

เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)

จากนั้นร่วมกันระดมความคิดทำใบงาน

แล้วนำเสนอตามลำดับ

เช่ารถขับ
RAC PARTNER

ไม่ได้ทำ

HOUSE

เอราวัณ 3000.
พ.ศ. 3543 (AD 3000)

111-00 401-Z

111-00 401-Z

111-00 401-Z

111-00 401-Z

ใบความรู้ที่ ๑๔ เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง บทพากย์เอราวัณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

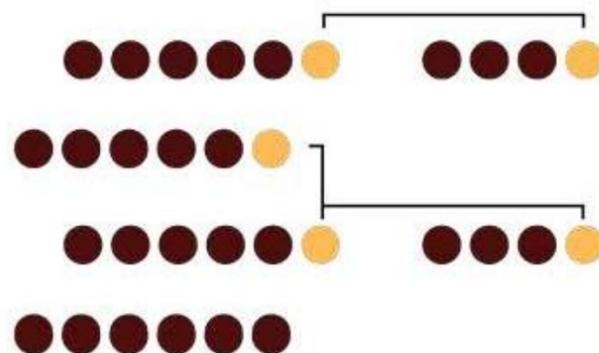
การแต่งภาพยี่บัง ๑๖

๑. ดันหลักขณภาพยี่บัง ๑๖ (ทบทวนตำแหน่งสัมผัสบังคับ ๒ จุด ใน ๑ บท)
๒. เทคนิคการเลือกคำให้ลงสัมผัส (การใช้คล้องคำ)
๓. การปฏิบัติการแต่งภาพยี่บัง ๑๖ (หัวข้ออิสระ หรือ หัวข้อธรรมชาติ/สิ่งแวดล้อม)

การแต่งภาพยี่บัง ๑๖ ให้ง่ายและเร็ว มีขั้นตอนดังนี้:

- ตั้งประเด็นที่จะแต่ง จะเขียนเรื่องอะไร? (เช่น ทะเล, วันสำคัญ ฯลฯ)
คล้องคำ เขียนคำทุกคำที่นึกออกเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ (น้ำเค็ม, สีฟ้า, ทราาย, ปู, สม, คลื่น, สดใส)
จับคู่สัมผัส: เลือกคำที่มีสระ/ตัวสะกดเหมือนกันมาจับคู่กัน
(เช่น "ทราาย" คู่กับ "พราาย", "ใส" คู่กับ "ใจ")
๑. หยอดลงฝั่ง นำคู่สัมผัสไปวางในตำแหน่งบังคับ (ท้ายวรรค ๑ - ท้ายวรรค ๒)
  ๒. เติมเต็ม: เติมคำอื่น ๆ ให้ครบจำนวนวรรค (๖-๔-๖) โดยให้ได้ใจความ

แผนผังภาพยี่บัง 16

ขอขอบคุณ แหล่งที่มาของภาพจาก <https://www.phkruthai.in.th>

ใบความรู้ที่ ๑๔ จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)

ใบความรู้ที่ ๑๔ จากบทพากย์เอราวัณ

ศูนย์กลางกมลนภานท์ (๒)

ความไพเราะของกาพย์ฉันทบึง ๑๖ เกิดจากจังหวะที่กระชับรวดเร็ว การเรียนรู้วิธีการแบ่งจังหวะคำ ที่ถูกต้องตามสูตร ๒-๒-๒ / ๒-๒ / ๒-๒-๒ และการรู้จักผ่อนปรนจังหวะตามความหมายของคำ เป็นทักษะ สำคัญที่จะช่วยคงคุณค่าทางภาษาและความหมายของบทประพันธ์ไว้ไม่ให้ผิดเพี้ยน

เพื่อให้การอ่านกาพย์ฉันทบึง ๑๖ มีความไพเราะและถูกต้องตามฉันทลักษณ์ เรามีหลักการแบ่งจังหวะ มาตรฐานที่ควรจดจำ ดังนี้

๑. โครงสร้างพื้นฐาน (๒-๒-๒) กาพย์ฉันทบึง ๑๖ เน้นจังหวะคู่ เพื่อความกระชับ

วรรคหน้า (๖ คำ): แบ่งเป็น ๒ / ๒ / ๒

ตัวอย่าง: อินทรชิต(๒) / บิดเปื้อน (๒) / กายิน (๒)

วรรคหลัง (๔ คำ): แบ่งเป็น ๒ / ๒

ตัวอย่าง: เหมือนองค์ (๒) / อมรินทร์ (๒)

วรรคส่ง (๖ คำ): แบ่งเป็น ๒ / ๒ / ๒

ตัวอย่าง: ทรงคช (๒) / เอรา (๒) / วิณ (๑-รวบเสียง) (สังเกต: บางครั้งพยางค์อาจเกินได้ เล็กน้อย แต่จังหวะการลงเสียงยังคงเดิม)

๒. เครื่องหมายช่วยจำ

เครื่องหมาย / แทนการหยุดหายใจสั้นๆ หรือเว้นวรรคเล็กน้อยภายในวรรค

เครื่องหมาย // แทนการหยุดเมื่อจบวรรคหรือจบบท

๓. ข้อควรระวัง

- ควรรวบคำที่เป็นชื่อเฉพาะ หรือคำสมาส ไว้ในจังหวะเดียวกัน แม้พยางค์จะเกิน

- ห้ามฉีกคำจนความหมายเปลี่ยน เช่น "ตาข่ายเพชร / รัตนร้อยกรอง" (ผิด)

ควรเป็น "ตาข่าย / เพชรรัตน / ร้อยกรอง" (ถูก)

ใบงานที่ ๑๔ เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง บทพากย์เอราวัณ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๔ เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)
รายวิชา ภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามและเติมคำให้ถูกต้องตามหลักฉันทลักษณ์

ปฏิบัติการกรวีรบุรุษ (ฉบับร่าง) กลุ่มที่: .....

- สมาชิก ๑ .....
สมาชิก ๒ .....
สมาชิก ๓ .....
สมาชิก ๔ .....
สมาชิก ๕ .....
สมาชิก ๖ .....
สมาชิก ๗ .....

๑. หัวข้อที่กลุ่มเลือกคือ .....
แนวคิดและแรงบันดาลใจในการเลือก (๕ คะแนน)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๒. ระดมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อมาให้มากที่สุด (อย่างน้อย ๕ คำ)
(๕ คะแนน)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
..... (มีต่อหน้า ๒)

๓. จงแต่งกาพย์ดั่ง ๑๖ จำนวน ๒ บท (๑๐ คะแนน)

โลกจินตนาการ

ใบงานที่ ๑๔ จากบทพากย์เอราวัณ

สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๒)

โลกแห่งยุคทองของเรื่อง

เทคโนโลยีเพื่อ

ใบงานที่ ๑๔ จากบทพากย์เอราวัณ

สุนัขประพันธ์กลอนกาพย์ (๒)

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามและเติมคำให้ถูกต้องตามหลักฉันทลักษณ์

ปฏิบัติการกรวีรุษเยาว์ (ฉบับร่าง) กลุ่มที่: .....

สมาชิก ๑ .....

สมาชิก ๒ .....

สมาชิก ๓ .....

สมาชิก ๔ .....

สมาชิก ๕ .....

สมาชิก ๖ .....

สมาชิก ๗ .....

๑. หัวข้อที่กลุ่มเลือกคือ .....

แนวคิดและแรงบันดาลใจในการเลือก (๕ คะแนน)

.....

.....

.....

๒. ระดมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อมาให้มากที่สุด (อย่างน้อย ๕ คำ) (๕ คะแนน)

.....

.....

.....

๓. จงแต่งภาพย์ฉบบั้ง ๑๖ จ้านวน ๒ บท (๑๐ คะแนน)

โลกจินตนาการ

โลกแห่งยุคทองเรื่อง เทคโนโลยีฟูเฟื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ช่วง

คำไหน...ใช้ถูก

ศนิ

ษนิ

[สะ-] น. ดาวพระเสาร์. (ส.).

บทเรียนครั้งที่ ๕

เรื่อง จากบทพากย์เอราวัณ
สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๓)

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. Power point จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๓)
๒. ใบความรู้ที่ ๑๕ จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๓)
๓. ใบงานที่ ๑๕ จากบทพากย์เอราวัณ สุนัขประพันธ์กลอนกานท์ (๓)
๔. สมุดรายวิชาภาษาไทย

ดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่ www.dltv.ac.th